

¹Jób ekkor megszólalt, és így felelt az ÚRnak: ²Tudom, hogy mindent megtehetsz, és nincs olyan szándékom, amelyet meg ne valósíthatnál. ³Ki akarja eltakarni örök rendemet tudatlanul? – kérded. Valóban olyasmiről szoltam, amit nem érthetek: csodálatosabbak, semhogy felfoghatnám. ⁴Hallgass meg, hadd beszéljek! – kértem. Én kérdezlek, te meg oktass engem! – felelted erre. ⁵Eddig még csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. ⁶Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.

Kedves Testvéreim!

Ahhoz, hogy megértsük mai alapigénket Jób könyvének utolsó fejezetéből, érdemes visszalapozni az elejére. Nézzük meg röviden miről is szól ez a könyv. Az első fejezetben arról olvasunk, hogy Jóbot sorra érik a csapások. Jönnek a hírhozók: *elhajtották a csordáidat, szolgálidat megölték..., villám csapott a nyájadba és a pászoraidba..., rajtaütöttek a tevéiden, és a szolgálidat is megölték..., egy nagy forgósél romba döntötte a házat, ahol a gyermekeid lakmároztak – mind meghaltak...* Miután mindent elvesztett, Jób fölállt, megszaggatta köntösét, és megnyírta a fejét. Azután a földre esve leborult, ²¹és így szolt: *Meztelenül jöttem ki anyám méhéből, meztelenül is megyek el. Az ÚR adta, az ÚR vette el, áldott legyen az ÚR neve!*

Kedves Testvéreim!

Jób könyvének legismertebb, legtöbbet idézett mondatai ezek. Az ember, akit próbára tett Isten, ráadásul, ha tovább olvassuk a sorokat, akkor nem állt meg itt Jób szenvedéseinek sora, pedig mind ezekből egy is elég sok.

Ma, itt az istentiszteletünkön három család ül, akik kénytelenek voltak búcsút venni szeretteiktől. A férjtől, édesapától, mások az édesanyától, nagymamától, ismét mások a fiatalon elment lányuktól, testvértől búcsúztak.

De nehéz kimondani ezeket a szavakat: *Az ÚR adta, az ÚR vette el, áldott legyen az ÚR neve!*

És ki ki magára ismerhet Jób alakjában, mert vannak veszteségeink, amelyeket nem lehet pótolni, személyek, akiket elvett tőlünk, dolgok, amelyekért olyan sokat dolgoztunk, tettünk, vagy éppen az egészségünk, ahogy aztán Jóbnak is szembesülnie kell azzal, hogy mindezekre ráadásként, még súlyos, szinte elviselhetetlen betegség kezdte gyötörni.

A legtöbbször azt kérdezzük ilyenkor: hol van Isten?

Jób könyve éppen erre keresi a választ. A szenvedő ember, a szeretteit, egészségét, egzisztenciáját elvesztő ember kérdéseit fogalmazza meg ez a történet, és azt, hogy milyen emberi válaszok születnek erre.

Jób válaszát hallottuk. Jób számára nem volt kérdés Isten léte. Hitt a „mennynek és földnek teremtőjében”. Ez kiderül válaszából. Buzgó vallásos ember volt. És meglepően erős hittel kezelte, hogy mindenét elvették tőle. Valójában Jób szavai: *az ÚR adta, az Úr vette el...* igen nehéz szavak, és azért is olvastam fel, nem csak a jól ismert részt, hanem, hogy, hogyan mondta ki ezeket Jób, hogy lássuk: nem könnyelműen kiejtett mondatok voltak ezek. Megszaggatta ruháit, megnyírta fejét, azaz bűnbánatot tartott, böjtölt, és fogadalmat tett, majd a földre borulva mondta ki. Csak úgy tudom elképzelni ezt a helyzetet, hogy miután megtudta, hogy minden elveszett, hogy gyermekei meghaltak: torka szakadtából üvöltve, zokogva borult a földre, és miután már nem jött ki többé hang a torkán, mégis megszólalt, és mintegy reménykedve, mintegy utolsó mentsvárként kapaszkodva a saját szavaiba mondja, lassan és megfontoltan: *Az ÚR adta... Az Úr vette el... áldott legyen az ÚR neve.*

Hogy mennyire nem volt könnyű ezt kimondani, jól mutatja, hogy ezután hét napig nem szólal meg Jób. Amikor pedig újra kinyitja a száját ezt mondja: *„Vesszen el a nap, amelyen születtem... azt az éjszakát vak sötétség ragadja el... mert nem zárta be anyám méhének ajtaját, és nem rejtette el szemem elől a nyomorúságot... Miért nem haltam meg, amikor megszülettem?*

A könyv jelentős részében barátai próbálják vigasztalni Jóbot, sokszor okoskodva, nem biztos, hogy a legjobb tanácsokat adva igyekeznek kioktatni, pl. arról, hogy gondolja végig az életét, mi az, amit elrontott, mert biztos, hogy nem ok nélkül éri őt a büntetés. De Jób nem talál semmit, semmit, amivel ezt a sok gyötrelmet kiérdemelhette volna. A barátok okoskodása végül odáig sodorja, hogy végső elkeseredésében közvetlenül Istenhez fordul, neki teszi fel kérdéseit. És Isten válaszol. Nem Jóbról és nem a szenvedéséről beszél, hanem arról, hogy ő kicsoda. Megmutatja magát Jóbnak. Nem úgy, ahogyan Jób megismerte, hanem olyanak, amilyen ő valójában. Meglátatja Jóbbal azokat az összefüggéseket, amelyeket nem láthatott, mert eddig csak a saját életére nézett. Persze ez nem vigasztalja Jóbot, ezért azt mondja: *jó, akkor nem beszélék veled, mert te hatalmas vagy én meg csak egy porszem...* De Isten utána megy: *Bűnösnek mondasz engem, hogy te lehess igaz? Kérdezi tőle, és ezzel rávilágít arra, hogy milyen sokszor csak a magunk igazságait látjuk meg.*

Jób nem kap választ gyötrő kérdéseire. Miért haltak meg a gyermekei, miért veszett el mindene, miért a szenvedés, a betegség? Mégis meglát valamit Istenből, valamit, amit eddig nem látott, valamit, ami eddig elkerülte a figyelmét, mert a saját gyötrődésével volt elfoglalva. Tudott Istenről, tanult róla a hittanórán, olvasta a Szentírást, járt templomba, imádkozott, de nem látta azt, hogy kicsoda is ő valójában. Hogy Isten nem egy segítő-robot, hanem ő valóban a „mennynek és földnek teremtője”. Nem csak azt mondjuk róla.

Az oltár előtti ígében arról olvastunk, hogy Jézus lecsendesítette a tengert, és egyúttal a tanítványokat is. Mert addig szép és jó, hogy mond szép dolgokat, hogy megfontolandó gondolatokat közöl, hogy arra ösztönöz, hogy egymást támogatva, segítve éljük a hétköznapokat. De hogy ráparancsol a viharra és az megszűnik, ez túl megy az emberi tapasztaláson. Ez valami sokkal több.

Jób valami olyasmit élhetett át, amit Péter apostol, amikor találkozott Jézussal. Péter, a halász – akinek jól menő vállalkozása volt, tehát értett a dolgához egész éjjel semmit sem fog, majd jön Jézus, beszáll a hajóba, egy lehetetlen időpontban, lehetetlen helyen bedobhatja velük a hálót, és nem bírják kihúzni, annyi hal van benne. Péter pedig leborul Jézus el: menj el tőlem Uram, mert bűnös ember vagyok.

Jób ezt mondja: *⁵Eddig még csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. ⁶Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.*

Mire jött rá Jób? Arra, hogy Isten nem közömbös a szenvedéseink iránt. „Ha sújt akkor is szeret” – így fejezi ki ezt egyik énekünk. De Jóbnak szüksége volt rá, hogy megtapasztalja – szomorúságában, gyászában, betegségében az Istennel való személyes kapcsolatot.

Isten, amikor személyessé válik, amikor nem egy eldugott felhőn ülő öreg télapó, akkor meglátszik olyannak, amilyen. Eddig még csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak...

Meg tudjuk-e látni mi is Istent? Ő Jézus Krisztusban teljesen egyértelműen megmutatta magát. Azt, hogy ő milyen is valójában. Hiszen ő nem csak együtt érez, nem csupán látja az ember küzdelmeit, hanem részt vesz azokban, ő maga is vállalja a kint, a halált. A golgotai kereszt megmutatja számunkra Isten valódi arcát. De sokszor még ezt is félreértjük, félremagyarázzuk. Miért? Azért, amiért Jób. Mert nem látjuk az összefüggéseket, csak a saját életünkre nézünk, csak a saját veszteségeinket látjuk, ezek miatt ejtünk könnyeket, és ezek miatt borulunk le, ruhánkat megszagatva. Tudjuk a helyesnek vélt válaszainkat: az Úr adta az Úr elvette. De igazából nem hiszünk bennük.

És itt most nem úgy általánosságban az emberekről beszélek, akik nem hisznek, hanem magamról. Látom-e igazán az Isten arcát? Vagy csak azt, amit én akarok meglátni?

A héten elmentünk egy fotóstúdióba. Szuper képek születtek. Az egyik legaranyosabb, amikor Vincével összebújunk, belefúrja magát a nyakamba. Egy aranyos apa-fia kép, de mi a valóság? Az, hogy Vince éppen sírt, én pedig átöleltem őt. Az ügyes fényképész a könnyeket kihagyva örökítette meg a képet. Igen, mert ez az elvárás, hogy legyenek aranyos képek, de ne legyenek könnyek. Nem látjuk a könnyeket, mert nem azt akarjuk látni a képen.

Nekünk nem fér bele az, amit Isten megenged. Nekünk csupán egy jó kép kell Istenből. Addig, ameddig segít, vezet, támogat. Amint úgy érezzük, hogy elengedte a kezünket, máris sírva a földre vetjük magunkat.

Többször idézett kép amikor az ember a tengerparton sétálva visszanéz, és azt látja, hogy eleinte két pár lábnyom van a mögötte lévő úton, aztán egy idő után csak egy. Miért hagytál el Istenem? Kérdezi? Majd jön a válasz! Nem hagytalak el, csak a tenyerembe vettelek, az az egy lábnyom nem a tied, hanem az enyém.

Jób akkor látta meg Istent, amikor fel merte tenni a kérdéseit, és nyitott szívvel fogadta Isten választát.

A tanítványoknak a viharba került hajóban eszébe sem jutott, hogy Jézushoz kiáltsanak. Amikor végül mégis megtették, akkor Jézus megmutatta teljes hatalmát és Istenségét.

viharban, életünk viharai között kiáltsunk Jézushoz. Ahhoz a Jézushoz, akit egyszer valóban elhagyott az Isten, de csak azért, hogy minket a kezébe tudjon venni.

A gyászolókat szeretném most biztatni: Hiszem, hogy akik hisznek, hiszünk, mindnyájan Isten tenyerén vagyunk, ők a egyikben, mi a másikban, így nézzünk fel a mi mennyei Atyánkra, és boruljunk rá a vállára, ahogyan Jób is leborult: *⁵Eddig még csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. ⁶Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.*